

Datum

2019-12-17

Vår referens

Frida Hansdotter Pilgaard

Planeringssekreterare

frida.pilgaard@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Folkhälsomyndigheten - Ändrade föreskrifter om och allmänna råd om skydd mot internationella hot mot människors hälsa STK-2019-1468

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten har sänt förslag till ändrade föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2015:8) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa till Malmö stad med en inbjudan om att lämna synpunkter. Förslaget som Folkhälsomyndigheten presenterar innehåller en revidering där antalet kommuner som får utfärda saneringsintyg minskas från 53 till 33. Utöver ändringarna i antalet kommuner med utfärdanderätt föreslås även en rad andra ändringar. Dessa är förenklingar, strykningar av återgiven lagtext eller på annat sätt redaktionella ändringar. Bland de kommuner i Skåne som föreslås mista sin utfärdanderätt är Höganäs, Kristianstad, Simrishamn och Ystad. De kommuner i Skåne som efter föreslagna ändringar behåller utfärdanderätten är Malmö, Helsingborg och Trelleborg.

Copenhagen Malmö Port har yttrat sig i ärendet utan några invändningar. Vidare har miljönämnden yttrat sig i ärendet. Miljönämnden ställer sig i huvudsak positiv till förändringarna men framför synpunkten att förslaget ändras så att samtliga fartyg som ankommer första svenska hamn ska visa upp ett saneringsintyg för den kontrollmyndighet som Folkhälsomyndigheten anser.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar det till Folkhälsomyndigheten.

Beslutsunderlag

- Remiss från Folkhälsomyndigheten - Ändrade föreskrifter om och allmänna råd om skydd mot internationella hot mot människors hälsa (1/5)
- Sändlista
- Missiv
- Konsekvensutredning
- Föreskrifter om ändring i HSLF-FS 2015:8
- Remissvar från Copenhagen Malmö Port AB
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 200108 - Remiss från Folkhälsomyndigheten - Ändring av Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd
- Förslag till yttrande - Remiss från Folkhälsomyndigheten

- Remissvar från miljönämnden

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-01-08

Kommunstyrelsen 2020-01-15

Beslutet skickas till

Folkhälsomyndigheten

Miljönämnden

Copenhagen Malmö Port

Ärendet

Folkhälsomyndigheten har sänt förslag till ändrade föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2015:8) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa till Malmö stad med en inbjudan om att lämna synpunkter. Inom Malmö stad har ärendet remitterats till miljönämnden och Copenhagen Malmö Port som inkommit med yttranden. Stadskontoret har utarbetat ett förslag till yttrande baserat på remissinstansernas synpunkter.

Bakgrund

Fartyg i internationell trafik är skyldiga att ha giltiga intyg som intygar att fartyget är fritt från smittsamma ämnen och andra ämnen som kan utgöra ett internationellt hot mot människors hälsa (saneringsintyg). Kraven på saneringsintyg följer av det internationella hälsoreglementet (IHR) som är ett legalt bindande ramverk för WHO:s medlemsstater. Saneringsintyg är alltså ett verktyg som syftar till att minska risken för att smittämnen eller andra ämnen som utgör eller som kan utgöra ett hot mot människors hälsa förs in i landet eller sprids till andra länder.

I Sverige har 53 kommuner rätt att utfärda intyg, vilka utses av Folkhälsomyndigheten och regleras i myndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2015:8) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Socialstyrelsen¹ utredde 2011-2013 om saneringsintyg för fartyg fortsatt skulle utfärdas av kommunerna eller om uppgiften borde övergå till Transportstyrelsen. Utredningen föranleddes av att IHR breddades 2007 då bl.a. nya regler för utfärdandet av saneringsintyg för fartyg infördes. Bestämmelserna innebär att de tidigare rättsaneringsbevisen har ersatts med intyg som omfattar alla ämnen (CBRN) och bärare som kan innebära en hälsorisk för människor. Inspektioner som ska genomföras och saneringsintyg som ska utfärdas kräver därmed mer omfattande arbete än vad som var fallet innan breddningen av IHR.

Socialstyrelsens utredning slog fast att kommunerna fortsatt ska utfärda saneringsintyg men att ett minskat antal kommuner med utfärdanderätt skulle gynna den kommunala kompetensen och erfarenheten inom området. Utredningen föreslog därför att antalet kommuner som får utfärda intygen ska reduceras från dagens 53 kommuner till 28 kommuner. Utredningen remitterades under hösten 2013 till berörda kommuner, myndigheter, hamnar samt berörda

¹ Socialstyrelsen var fram till 1 juli 2015 ansvarig för samordningen av det nationella smittskyddet samt ansvarig för att samordna beredskapen mot allvarliga gränsöverskridande hälsorisker enligt lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa. Ansvaren övertogs den 1 juli 2015 av Folkhälsomyndigheten.

branschorganisationer.

På grund av synpunkter som inkom under remissrundan och även därefter har antalet kommuner justerats upp till 33, som nu är det antal som föreslås få behålla sin utfärdanderätt. Bland de kommuner i Skåne som föreslås mista sin utfärdanderätt är Höganäs, Kristianstad, Simrishamn och Ystad. De kommuner i Skåne som efter föreslagna ändringar behåller utfärdanderätten är Malmö, Helsingborg och Trelleborg. Utöver dessa ändringar föreslås en rad andra ändringar i samma föreskrift. Dessa är främst förenklingar, strykningar eller på annat sätt redaktionella ändringar.

Genom att minska antalet kommuner med utfärdanderätt ser Folkhälsomyndigheten att kommunal kompetens och erfarenhet inom området kan gynnas. Ett minskat antal kommuner skulle även kunna medföra att intyg utfärdas på ett mer likvärdigt sätt.

Med tanke på den långa tid som förflutit sedan den förra remissrundan remitterar Folkhälsomyndigheten frågan nu på nytt med anledning av den föreslagna föreskriftsändringen så att berörda kommuner ska få möjlighet att yttra sig över de föreslagna ändringarna.

Konsekvenser för Malmö stad

Att fyra kommuner i Skåne mister sin utfärdanderätt innebär troligtvis att Malmö kommer att få utfärda fler intyg framöver. Ett ökat antal intyg förväntas gynna kompetensen inom kommunen vid utfärdandet. Kommuner som utfärdar saneringsintyg tar ut en avgift som ska motsvara arbetet, varför kostnaden för Malmö stad inte förväntas öka med fler utförda intyg.

Hur ställer sig miljönämnden och Copenhagen Malmö Port till förslaget?

Nedan redogörs för de huvudsakliga synpunkterna i nämndernas yttranden. Yttrandena bifogas i sin helhet i ärendet.

Miljönämnden

Miljönämnden ställer sig i huvudsak positiv till förslaget. Miljönämnden stödjer dock inte förfarings sättet att befälhavaren på ett fartyg inte behöver visa upp ett saneringsintyg om Tullverket eller Kustbevakningen godtar uppgiften att sådant intyg finns. Nämnden framför synpunkten att förslaget ändras så att samtliga fartyg som ankommer första svenska hamn ska visa upp ett saneringsintyg.

Miljönämnden beskriver att kontroll över om samtliga fartyg som ankommer Malmö har giltiga saneringsintyg inte alltid sker som lagstiftningen avser. Dessa bristande kontroller är något som nämnden ser som ett stort riskmoment. Miljönämnden anser därför att Folkhälsomyndigheten i de föreslagna förändringarna även kan ange att den kommun där fartyget först ankommer svensk hamn har till uppgift att kontrollera att giltigt saneringsintyg finns, en uppgift som förvaltningen anser är motiverad att den berörda kommunen utför.

Copenhagen Malmö Port

Copenhagen Malmö Port har svarat att de inte har några synpunkter på förslaget.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret delar miljönämndens bedömning och konstaterar att Copenhagen Malmö Port

inte invänder mot förslaget.

Det är positivt att förslaget till ändrade föreskrifter kan leda till att Malmö får utfärda fler saneringsintyg och därmed öka kompetensen inom kommunen i detta arbete. Stadskontoret konstaterar också att ändringsförslaget inte bör leda till ökade kostnader för utfärdande av fler intyg eftersom kommunen tar ut en avgift som motsvarar arbetet.

Som miljönämnden påpekar är bristande kontroller av giltiga saneringsintyg ett riskmoment och därför är det lämpligt, om möjligt, att Folkhälsomyndigheten i de föreslagna förändringarna även anger att den kommun där fartyget först ankommer svensk hamn har till uppgift att kontrollera att giltigt saneringsintyg finns.

Ansvariga

Heléne Norberg Direktör

Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör